

Axmedova M.E., Melibayeva R.N., Bekmirov T.R.,
Nurmatov A.N.

KASBIY

PEDAGOGIKA

Darslik

TOSHKENT-2022

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

Axmedova M.E., Melibayeva R.N., Bekmirov T.R., Nurmatov A.N.

KASBIY PEDAGOGIKA

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021-yil 25-
dekabrdagi 538-sonli buyrug'iga asosan 5510100- Davolash ishi ta'lim yo'nalishi
talabalari (o'quvchilari) uchun darslik sifatida tasdiqlangan
(Guvohnoma № 538-767)

TOSHKENT 2022

Axmedova M.E., Melibayeva R.N., Bekmirov T.R., Nurmatov A.N.// "Kasbiy pedagogika" Darslik // «TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI» MCHJ Toshkent – 2022, 252 – bet.

Tuzuvchilar:

Axmedova M.E. – Toshkent tibbiyot akademiyasi "O'zbek va xorijiy tillar" kafedrasida dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Melibayeva R.N. – Toshkent tibbiyot akademiyasi "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida dotsenti, psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori.

Bekmirov T.R. – Toshkent tibbiyot akademiyasi "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida o'qituvchisi.

Nurmatov A.N. – Toshkent tibbiyot akademiyasi "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida o'qituvchisi.

Tuzuvchilar:

Isamova P.Sh. – O'zDJTU "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Xoshimova M.K. – Toshkent tibbiyot akademiyasi, "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Ushbu Kasbiy pedagogika – darsligi 5111000- Kasbiy ta'lim (5510100-Davolash ishi) yo'nalishi III-kurs talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib berilgan talablarga to'liq javob beradi, kasbiy pedagogika shaxsda kasbga doir bilim, ko'nikma, malakalarni shuningdek, ulardagi mavjud tushuncha, tasavvurlarini boyitishga xizmat qiladi. Ushbu darslikda kasbiy pedagogika fanining o'rganuvchi asosiy muammosi, predmeti, maqsadi va vazifalari va tadqiqot metodlari va kasb pedagogikasining rivojlanishi, kasbiy ta'lim mazmuni, usullari, innovatsion va zamonaviy ta'lim usullari, kasbiy ta'limda tarbiyaviy ishlar mohiyati, kasbiy motiv va motivatsiya, tibbiy ta'limda pedagoglarning xususiyatlari va shunga doir ilmiy nazariy ma'lumotlar keltirilgan.

Darslik O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi 2019 yil 25.04 dagi 107-sonli buyrug'ining 1-ilovasi bilan ro'yxatga olingan "Kasbiy pedagogika" fan dasturi asosida TTA "Pedagogika va psixologiya." kafedrasida tayorlangan hamda Toshkent tibbiyot akademiyasi Kengashining 2021 yil 26 maydagi 12 sonli bayonnoma bilan tasdiqlangan.

© Lochinov F.N., I.I.Baxriyev.

© «TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI» MCHJ. 2021

MUNDARIJA

I BOB KASBIY PEDAGOGIKA FANINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	5
1.1 Kasbiy pedagogika fanining asoslari	5
1.2. Kasbiy pedagogika fanining vazifalari.....	6
1.3. Kasbiy pedagogika fanining asosiy kategoriyalari.	6
1.4. Kasbiy pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi.....	7
1.5. Kasbiy pedagogika fanlari tizimi.	8
1.6. Kasbiy pedagogik ilmiy-tadqiqot metodlari.	9
1.7. Pedagoglik kasbi, uning paydo bo`lishi va ravnaq topishi.....	14
Nazorat uchun savollar:	16
II BOB. KASBIY TA'LIM JARAYONI	17
2.1. Kasbiy ta'lim jarayoni mazmuni	17
2.2. Kasbiy pedagogik ta'lim funksiyalari.	18
2.3. Kasbiy ta'limning gnoseologik asoslari.	22
2.4. Kasbiy pedagogik ta'lim qonuniyatlari va tamoyillarining shakllanish tarixi.	28
2.5. Kasbiy pedagogik ta'lim tamoyillari.....	30
2.6. Kasbiy pedagogik ta'limning tashkiliy–metodik tamoyillari.....	32
Nazorat uchun savollar:	36
III BOB. KASBIY TA'LIM MAZMUNI	37
3.1. Kasbiy ta'lim mazmuni va didaktika	37
3.2. Zamonaviy pedagogikada ta'lim paradigma (modeli)lari.....	41
3.3. Didaktikaning asosiy kategoriyalari va didaktik tushunchalar tizimi.	43
Nazorat uchun savollar	47
IV BOB. KASBIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARNI QO'LLASH.....	48
4.1. Kasbiy ta'limni rivojlantirishda olib borilayotgan ishlar	48
4.2. Rivojlangan xorijiy davlatlardagi ta'lim mazmuni.	53
Nazorat savollari	58
V BOB. KASBGA O'QITISHDA TA'LIM OLUVCHILAR SHAXSI.	59
5.1. Ta'lim oluvchi shaxslarning pedagogik xususiyatlari.	59

5.2. Kasbga o'qitishda ta'lim oluvchilar shaxsi tarbiyasiga ta'sir etuvchi omillar.	60
5.3. Kasbga o'qitishda ta'lim oluvchi shaxsi. Shaxsning ijtimoiylashuvi.	66
Nazorat uchun savollar:	68
VI BOB. KASBIY TA'LIMDA TARBIYAVIY ISHLAR MOHIYATI.	69
6.1. Tarbiya jarayonining mazmuni.	69
6.2. Tarbiya jarayonining natijasi.	71
6.3. Ijtimoiy tarbiyaning asosiy vazifalari.	72
6.4. Tarbiya tamoyillari.	74
6.5. Tarbiya qonuniyatlari.	75
6.6. Tarbiyaning maqsad vazifalari va usullari	78
Nazorat uchun savollar:	84
VII BOB. KASBIY TA'LIM USULLARI, SHAKLLARI VA VOSITALARI ..	85
7.1. Kasbiy ta'lim usullarining rivojlanish tarixi.	85
7.2. Ta'lim pedagogik tizimlarining rivojlanish tendensiyasi.	87
7.3. Ta'limni tashkil etish shakllari va ularning didaktikada rivojlanishi.	88
7.4. Darsda talabalar o'quv faoliyatini tashkil etish zamonaviy shakllarining turlari.	92
7.5. Dars mashg'uloti- ta'limni tashkil etishning asosiy shakli.	93
7.6. Ta'lim metodlarining mohiyati va mazmuni.	106
Nazorat uchun savollar:	112
VIII BOB. KASBIY TA'LIMDA ZAMONAVIY DARS TURLARI. TALABALARNING MUSTAQIL TA'LIMINI TASHKIL ETISH	113
8.1. Kasbiy ta'limda zamonaviy dars turlari	113
8.2. Darsda talabalar o'quv faoliyatini tashkil etish zamonaviy shakllarining turlari.	116
8.3. Dars mashg'uloti- ta'limni tashkil etishning asosiy shakli.	118
IX BOB. O'QITISH JARAYONIDA TALABALARNING BILIM, KO'NIKMA VA MALAKALARINI NAZORAT QILISH VA BAHOLASH.	123
9.1. Ta'lim jarayonini tashxislash.	123
9.2. Ta'lim olganlikni nazorat qilish va tashxislash tamoyillari.	127
9.3. Talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash mezonlari.	131
Nazorat savollari.	133

X BOB. KASB TA'LIMIDA INNOVATSIYALAR.....	134
10.1. Kasbiy ta'limda innovatsiyalar	134
10.2. Dars mashg'uloti mashg'uloti loyihasi va uni amalga oshirish modeli..	137
10.3. Ta'lim jarayonini loyihalashning asosiy tamoyillari.	139
Nazorat savollari	144
XXI BOB. TIBBIY TA'LIMDA O'QITISHNING NOAN'ANAVIY METODLARI	145
11.1. Noan'anaviy metodlar tasnifi.....	145
11.2. Noan'anaviy ta'lim metodlari	145
Nazorat savollari	158
XII BOB. TESTOLOGIYA VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	159
12.1. Testologiya haqida tushuncha.....	159
12.2. Test topshiriqlari mazmunini tanlash prinsiplari	162
12.3. Aniqlashtirilgan maqsadlar asosida testlarni ishlab chiqish.....	163
Nazorat savollari.	165
XIII BOB. KASBIY TA'LIM O'QITUVCHILARINI TAYORLASH.....	166
13.1. Respublikamizda kasbiy ta'lim o'qituvchilarini tayyorlash	166
13.2. Kasbiy pedagoglikaning paydo bo'lishi va ravnaq topishi.	167
Nazorat savollari	173
XIV BOB. KASB TA'LIMIDA AXBOROT KOMMUNIKASIYA TEXNOLOGIYALARIDAN	174
14.1. Kompyuterli texnologiyalar dasturli o'qitish	174
14.2. Ta'limida axborot kommunikasiya texnologiyalaridan foydalanish.....	177
Nazorat savollari.	183
XV BOB. ISHLAB CHIQRISHTA'LIMINI RIVOJLANTIRISH, ISHLAB CHIQRISHTA'LIMI BOSQICHLARI VA TASHKILY SHAKLLARI	184
15.1. Tibbiy ta'lim muassasalari o'quv xonalari, laboratoriya o'quv xonalarini tashkil qilishning umumiy asoslari.	184
15.2. Ishlab chiqarish ta'lim amaliyotlarini ilmiy asosda tashkil etish	186
15.3. Kasb ta'limi o'qituvchisining malaka tavsifnomasi.	188
15.4. Ishlab chiqarish ta'limi bosqichlari va tashkiliy shakllari.....	189
Nazorat savollari.	195

XVI BOB. KASBIY TA'LIMDA MALAKAVIY PEDAGOGIK AMALIYOTNI TASHKIL ETISH VA O'TKAZISH.....	196
16.1. O'qitish vazifalari va ularning jihozlanishiga qo'yiladigan talablar.	196
16.2. Malakaviy amaliyotda egallanadigan ko'nikmalar.....	198
Nazorat savollari.	203
XVII BOB. KASBIY PEDAGOGIKADA TALABALARNI MOTIVLASHTIRISH VA FAOLLASHTIRISH.....	204
17.1. Motiv va motivatsiya.....	204
17.2. Talabalarni motivlashtirishning psixologik asoslari.....	206
Nazorat savollari.	208
XVIII BOB. KASBIY TA'LIMDA PEDAGOGIK BOSHQARUV.....	209
18.1. Ta'lim muassasasini boshqarishning pedagogik- psixologik asoslari.	209
18.2. Ta'lim muassasasini boshqarishning tamoyillari va vazifalari.	212
18.3. Pedagogik ilmiy Kengash – ta'lim muassasasining boshqaruv organi....	217
Nazorat uchun savollar:.....	219
<i>INNOVATSION YONDASHUV. AMALIY MASHG'ULOTLARDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH, INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH.....</i>	220
Kasbiy pedagogika fani buyicha Test.....	227
ADABIYOTLAR RO'YXATI.....	244

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

GUVOHNOMA

**O'QUV ADABIYOTINING
NASHR RUXSATNOMASI**

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rtta maxsus ta'lim vazirligining 20 21 yil "25" dekabr dagi .538" -sonli buyrug'iga asosan

M.E. Axmedova, R.N. Meliboyeva, T.R. Bekmurov, A.N. Nurmatov

(muallifning familiyasi, ismi-sharifi)

5510100 – Davolash ishi

(ta'lim yo'nalishi (mutaxassisligi))

ning

talabalari (o'quvchilari) uchun tavsiya etilgan
Kasbiy pedagogika nomli darsligi

(o'quv adabiyotining nomi va turi: darslik, o'quv qo'llanma)

ga

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan litsenziya berilgan nashriyotlarda nashr etishga ruxsat berildi.

Vazir **A. Toshkulov**

(imzo)

Ro'yxatga olish raqami

538-767

**AXMEDOVA M.E., MELIBAYEVA R.N., BEKMIROV T.R.,
NURMATOV A.N.**

KASBIY PEDAGOGIKA

Darslik

Bosh muharrir	O.Kozlova
Badiiy muharrir	J.Hamdamov
Kompyuterda saxifalovchi	S.Sultanova

NASH.lits. AA № 8798
«TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI» MЧЖ
Toshkent shahri, Olmazor tumani, Shifokorlar, 21

TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI

Объем – 15,23 а.л. Тираж – 50. Формат 60x84. 1/16. Заказ № 1590-2022.
Отпечатано «TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI» MЧЖ
100109. Ул. Шифокорлар 21, тел: (998 71)214-90-64, e-mail: rio-tma@mail.ru
№ СВИДЕТЕЛЬСТВА: 7716

